

38. Učiteľstvo a pedagogické vedy

1. Základné údaje

1.1. Názov študijného odboru v slovenskom jazyku	Učiteľstvo a pedagogické vedy
1.2. Názov študijného odboru v cudzom jazyku	Teacher Training and Education Science (<i>angl.</i>)
1.3. Študijným odborom sa nahrádza iný študijný odbor	☒ áno ☐ nie Ak áno, názov zodpovedajúceho študijného odboru alebo študijných odborov: 1.1.1. učiteľstvo akademických predmetov 1.1.2. učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy 1.1.3. učiteľstvo umelecko-výchovných a výchovných predmetov 1.1.4. pedagogika 1.1.5. predškolská a elementárna pedagogika 1.1.6. špeciálna pedagogika 1.1.9. andragogika 1.1.10. odborová didaktika
1.4. Nosné témy jadra znalostí študijného odboru	<p>Študijný odbor vo svojom jadre zahŕňa systematické poznatky o javoch pedagogickej reality, výchovno-vzdelávacích procesoch a ich činiteľoch, determinantoch výchovy a vzdelávania, ako aj poznatky o spôsoboch poznávania pedagogickej reality, o pedagogických a didaktických prístupoch, koncepciách a poznatky o riešení rôznorodých pedagogických situácií.</p> <p>Okrem pedagogického poznania zahŕňa študijný odbor vo svojom jadre taktiež poznatky, v ktorých sa reflektujú otázky relevantného psychologického a sociálnovedného poznania. Zahŕňa zároveň vedecké poznanie disciplín profilových vzdelávacích oblastí alebo špecializácií. Nosnými témami jadra sú oblasti poznania súvisiace so vzdelávacím systémom, právnymi aspektmi a kurikulárnymi aspektmi výkonu profesie, problematika vzdelávacej inklúzie, rozvoja vedeckej, kultúrnej a jazykovej gramotnosti, rozvoja metodických a metodologických spôsobilostí a uplatňovania diagnostických, intervenčných a evalvačných činností.</p> <p>Vedomosti, zručnosti a kompetencie absolventa študijného programu, ktorý pripravuje na výkon povolania pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, spĺňajú požiadavky profesijného štandardu začínajúceho pedagogického zamestnanca a profesijného štandardu začínajúceho odborného zamestnanca pre príslušnú kategóriu alebo podkategóriu pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca.</p>
1.5. Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých je možné získať vysokoškolské vzdelanie v študijnom odbore	☒ prvý ☒ druhý ☒ tretí
1.6. Možnosť spojenia študijného programu prvého stupňa a druhého stupňa do jedného celku	☒ je možné spájať študijné programy prvého stupňa a študijné programy druhého stupňa do jedného celku ☐ nie je možné študovať samostatne v študijných programoch prvého stupňa a samostatne v študijných programoch druhého stupňa ☐ nie je možné spájať študijné programy prvého stupňa a študijné programy druhého stupňa do jedného celku
1.7. Kód stupňa vzdelania podľa medzinárodnej štandardnej klasifikácie vzdelania (ISCED)	Prvý stupeň vysokoškolského vzdelania: a) akademicky orientované bakalárske študijné programy vysokých škôl – kód 645, b) profesijne orientované bakalárske študijné programy vysokých škôl – kód 655. Druhý stupeň vysokoškolského vzdelania: a) magisterské, inžinierske a doktorské študijné programy vysokých škôl pokračujúce po dosiahnutí bakalárskeho vzdelania – kód 767, b) súvislé magisterské, inžinierske a doktorské študijné programy vysokých škôl – kód 766. Rigorózna skúška – kód 768. Tretí stupeň vysokoškolského vzdelania – kód 864.

1.8. Úroveň národného kvalifikačného rámca Slovenskej republiky – SKKR	Prvý stupeň vysokoškolského vzdelania – SKKR 6 Druhý stupeň vysokoškolského vzdelania – SKKR 7 Tretí stupeň vysokoškolského vzdelania – SKKR 8
1.9. Možnosť uskutočniť interdisciplinárne štúdiá	☒ áno ☐ nie

2. Možnosť vykonať rigoróznú skúšku a obhájiť rigoróznú prácu

- áno (iba v prípade študijných programov, ktorých absolventi získajú titul „magister“)
 nie

Ak áno, udeľovaný akademický titul

- „doktor prírodných vied“ (v skratke „RNDr.“)
 „doktor farmácie“ (v skratke „PharmDr.“)
 „doktor filozofie“ (v skratke „PhDr.“)
 „doktor práv“ (v skratke „JUDr.“)
 „doktor pedagogiky“ (v skratke „PaedDr.“)
 „doktor teológie“ (v skratke „ThDr.“)

3. Vyžaduje sa stanovisko k predpokladu uplatnenia absolventov študijného programu v praxi

- áno
 nie

Ak áno, názov právnickej osoby, ktorá stanovisko vydáva:

4. Obsah študijného odboru

4.1. Oblasť a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa študijného programu prvého stupňa v súlade s príslušnou úrovňou národného kvalifikačného rámca

Vedomosti Zručnosti Kompetencie	<p>Absolvent <i>učiteľských</i> študijných programov disponuje poznatkami o biologických, psychologických a sociálnych aspektoch vývinu jednotlivca, pozná a chápe koncept inštitucionálneho socializačného procesu v širších sociálnovedných súvislostiach. Absolvent má základný prehľad v sociálnej štruktúre spoločnosti, jej statike a dynamike, rozumie vzdelávacím potrebám i špecifikám rôznorodých sociálnych skupín. Ovláda problematiku pedagogickej práce v kontexte diverzity vzdelávanej populácie. Disponuje základnými poznatkami o odlišnostiach vývinu jednotlivcov vyplývajúcimi z ich zdravotných alebo sociálnych znevýhodnení, alebo nadania a talentu tak, aby dokázal pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu v podmienkach inkluzívneho vzdelávania a výchovy efektívne kooperovať so špeciálnymi pedagógmi, psychológmi a ďalšími odborníkmi a riadiť sa ich odbornými odporúčaniami a závermi. Absolvent disponuje základným vedeckým poznaním v profilových vzdelávacích oblastiach alebo špecializáciách jeho pôsobenia. Pozná aktuálne štátne vzdelávacie programy, ovláda teoretické základy projektovania, realizácie a hodnotenia výchovy a vzdelávania. Absolvent ovláda teoretické i praktické súvislosti obsahu vzdelávania a odborovej didaktiky alebo didaktiky a metodiky v profilových vzdelávacích oblastiach alebo špecializáciách svojho pôsobenia. Absolvent pozná slovenský školský systém, právny kontext a kurikulárne kontexty výkonu učiteľskej profesie, pozná štruktúru a zázemie profesie. Disponuje základnými psychologickými, pedagogickými a didaktickými vedomosťami umožňujúcimi porozumieť vzťahu medzi procesmi učenia a vyučovania, vzdelávania a výchovy jednotlivca i dynamike sociálnej skupiny.</p> <p>Absolvent <i>učiteľských</i> študijných programov dokáže identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky a individuálne vzdelávacie potreby jednotlivca, akceptovať individualitu žiaka, má základné praktické skúsenosti s identifikáciou psychologických a sociálnych faktorov učenia sa jednotlivca, akceptuje diverzitu žiakov v sociokultúrnom kontexte. Absolvent sa orientuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch vzťahujúcich sa k práci učiteľa, v pedagogickej a ďalšej dokumentácii, v ostatných koncepčných a strategických dokumentoch a materiáloch školy. Dokáže zaznamenať, analyzovať a riešiť rôznorodé pedagogické situácie, má zručnosti efektívneho plánovania, projektovania, riadenia a organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu v profilových vzdelávacích oblastiach alebo vo svojej špecializácii. Disponuje základnými metodickými spôsobilosťami v profilových vzdelávacích oblastiach alebo špecializáciách. Vie efektívne využívať</p>
--	---

	<p>vo vzdelávacom procese informačné a komunikačné technológie. Je schopný uplatniť primeraný spôsob pedagogického hodnotenia a evalvácie a dokáže modifikovať a zefektívňovať svoje činnosti. Dokáže efektívne komunikovať a kooperovať s externým prostredím (rodičia, pestúni, komunita a podobne).</p> <p>Absolvent študijných programov <i>pedagogických</i> vied disponuje základným poznaním odboru. Ovláda historické a teoretické východiská príslušnej vednej disciplíny a jej medzidisciplinárne presahy a súvislosti. Disponuje poznatkami o biologických, psychologických a sociálnych aspektoch vývinu jednotlivca, disponuje základnými poznatkami o odlišnostiach jednotlivcov vyplývajúcimi z úrovne ich vývinových charakteristík, zdravotných alebo sociálnych znevýhodnení, alebo nadania a talentu. Disponuje základnými psychologickými a sociálnovednými vedomosťami umožňujúcimi porozumieť formovaniu jednotlivca a dynamike sociálnej skupiny. Absolvent pozná a chápe koncept inštitucionálneho socializačného procesu v širších sociálnovedných súvislostiach. Pozná právne predpisy a inštitucionálny kontext výkonu svojej profesie. Pozná sociálnu štruktúru spoločnosti a potreby a špecifiká rôznorodých sociálnych skupín. Pozná základné nástroje diagnostiky, intervencie, korekcie a prevencie.</p> <p>Absolvent študijných programov <i>pedagogických</i> vied dokáže identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky a individuálne výchovné a vzdelávacie potreby jednotlivca. Orientuje sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch vzťahujúcich sa k výkonu profesie, v pedagogickej a ďalšej príslušnej dokumentácii. Efektívne plánuje, projektuje, riadi, organizuje a hodnotí formovanie cieľovej skupiny, dokáže zabezpečovať efektívnu výchovnú činnosť, pedagogickú asistenciu a disponuje diagnostickými, intervenčnými a korekčnými zručnosťami a zručnosťami pre uskutočnenie efektívnej prevencie. Je schopný zostaviť problémovú anamnézu a získať orientáciu v situácii jednotlivcov z cieľových skupín. Dokáže pozitívne modifikovať správanie a osobnostný vývin jednotlivca alebo cieľovej skupiny.</p> <p>Absolvent je kultúrne a jazykovo gramotný. Je schopný efektívne pracovať ako člen tímu a riadiť jednotlivcov. Je pripravený na autonómny výkon svojej profesie a ďalšie vzdelávanie a profesijný rozvoj. Má vybudované spoločensky akceptované občianske postoje a pozitívny postoj k svojej profesii a cieľovej skupine.</p>
--	--

4.2. Oblasti a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa študijného programu druhého stupňa v súlade s príslušnou úrovňou národného kvalifikačného rámca

<p>Vedomosti Zručnosti Kompetencie</p>	<p>Absolvent <i>učiteľských</i> študijných programov disponuje rozvinutými poznatkami o biologických, psychologických a sociálnych aspektoch vývinu jednotlivca, pozná a chápe koncept inštitucionálneho socializačného procesu v širších sociálnovedných súvislostiach. Absolvent má komplexný prehľad v sociálnej štruktúre spoločnosti, jej statike a dynamike, rozumie vzdelávacím a ďalším relevantným potrebám i špecifikám rôznorodých sociálnych skupín. Ovláda problematiku pedagogickej práce v kontexte diverzity vzdelávanej populácie. Disponuje rozsiahlymi poznatkami o odlišnostiach vývinu jednotlivcov vyplývajúcimi z ich zdravotných alebo sociálnych znevýhodnení, alebo nadania a talentu tak, aby dokázal pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu v podmienkach inkluzívneho vzdelávania efektívne kooperovať so špeciálnymi pedagógmi, psychologmi a ďalšími odborníkmi a riadiť sa ich odbornými odporúčaniami a závermi. Absolvent disponuje rozsiahlym vedeckým poznaním v profilových vzdelávacích oblastiach alebo špecializáciách jeho pôsobenia. Pozná aktuálne štátne vzdelávacie programy, ovláda teoretické základy projektovania, realizácie a hodnotenia výchovy a vzdelávania. Absolvent ovláda rozsiahle teoretické a praktické súvislosti obsahu vzdelávania a odborovej didaktiky alebo didaktiky a metodiky v profilových vzdelávacích oblastiach a špecializáciách svojho pôsobenia. Disponuje rozsiahlymi psychologickými a didaktickými vedomosťami umožňujúcimi porozumieť vzťahu medzi procesmi učenia a vyučovania, vzdelávania a výchovy jednotlivca i dynamike sociálnej skupiny. Absolvent pozná široký repertoár vyučovacích stratégií a metód. Absolvent sa orientuje v systéme výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike, v právnych predpisoch a kurikulárnych kontextoch výkonu učiteľskej profesie, pozná štruktúru profesie, profesijné zázemie odboru a princípy profesijnej etiky. Pozná metodologické súvislosti empirického výskumu v pedagogických vedách.</p> <p>Absolvent <i>učiteľských</i> študijných programov samostatne identifikuje vývinové a individuálne charakteristiky a individuálne vzdelávacie potreby jednotlivca, akceptuje individualitu žiaka, má praktické skúsenosti s identifikáciou psychologických a sociálnych faktorov učenia sa jednotlivca, akceptuje diverzitu žiakov v sociokultúrnom kontexte. Absolvent sa orientuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch vzťahujúcich sa k práci učiteľa, v pedagogickej a ďalšej dokumentácii, v ostatných koncepčných a strategických dokumentoch a materiáloch školy. Aplikuje pedagogicko-psychologické a odborovo-didaktické poznanie vo výchovno-vzdelávacom procese. Dokáže samostatne hodnotiť rôznorodé pedagogické situácie a procesy, flexibilne na ne reagovať</p>
---	---

	<p>a optimálne ich riešiť. Dokáže samostatne zaznamenať, analyzovať a riešiť rôznorodé pedagogické situácie, má zručnosti efektívneho plánovania, projektovania, riadenia a organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu v profilových vzdelávacích oblastiach alebo špecializáciách. Disponuje rozsiahlymi metodickými spôsobilosťami v profilových vzdelávacích oblastiach alebo špecializáciách vrátane zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií. Uskutočňuje samostatne a primeraným spôsobom pedagogické hodnotenie a evalúáciu, je spôsobilý hodnotiť seba samého a zabezpečovať svoj ďalší profesijný rozvoj. Dokáže efektívne komunikovať a kooperovať s externým prostredím (rodičia, pestúni, komunita a podobne). Absolvent je spôsobilý realizovať skúmanie pedagogických javov v prostredí výchovy a vzdelávania, formulovať závery vlastného skúmania a disponuje spôsobilosťou akademického písania.</p> <p>Absolvent študijných programov <i>pedagogických</i> vied disponuje rozvinutým poznaním odboru. Do hĺbky ovláda východiská a trendy teoretickej a metodologickej perspektívy predmetnej vednej disciplíny. Disponuje obsiahlym psychologickým a sociálnovedným poznaním cieľovej skupiny a spôsobov jej učenia sa. Disponuje interdisciplinárnymi poznatkami o vývinových procesoch jednotlivcov, ich pozitívnej celoživotnej stimulácii a o pedagogických intervenciách v inštitucionálnych podmienkach. Disponuje interdisciplinárnymi poznatkami o odlišnostiach vývinu jednotlivcov vyplývajúcimi zo zdravotných alebo sociálnych znevýhodnení, alebo nadania a talentu a z toho vyplývajúcich charakteristík špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb. Orientuje sa v rôznorodých prístupoch výkonu profesijných činností, pozná široký repertoár adekvátnych postupov a metód. Absolvent disponuje poznaním o vzdelávacích a ďalších relevantných potrebách príslušných sociálnych skupín.</p> <p>Absolvent študijných programov <i>pedagogických</i> vied samostatne plánuje, projektuje, riadi a organizuje formovanie cieľovej skupiny odboru, účinne realizuje a riadi výchovno-vzdelávacie, diagnostické, intervenčné, korekčné a preventívne aktivity. Identifikuje a primerane personalizuje individuálne potreby cieľovej skupiny, vyplývajúce z jej intaktného vývinu v komplexnom ponímaní. Je spôsobilý pri realizácii výchovno-vzdelávacieho, pedagogicko-terapeutického, intervenčného a diagnosticko-poradenského procesu tento proces samostatne pedagogicky aj odborne plánovať, riadiť, metodicky realizovať, vyhodnocovať, a to v podmienkach špeciálnej výchovy a vzdelávania alebo inkluzívnej výchovy a vzdelávania. Je spôsobilý formulovať adekvátne diagnostické, pedagogické a odborné závery, odporúčania a usmernenia, efektívne kooperovať s rodičmi, sociálnym prostredím a ďalšími odborníkmi. Zohľadňuje individuálnu situáciu jednotlivcov z cieľových skupín a samostatne navrhuje a realizuje optimálne rozvojové opatrenia s cieľom pozitívne modifikovať učenie, osobnostný vývin a správanie jednotlivca či cieľovej skupiny. Samostatne uplatňuje adekvátne metódy práce. Absolvent je spôsobilý realizovať skúmanie pedagogických javov v prostredí výchovy a vzdelávania, formulovať závery vlastného skúmania a disponuje spôsobilosťou akademického písania.</p> <p>Absolvent je schopný efektívne pracovať ako člen tímu a riadiť jednotlivcov a kolektív. Vie účinne komunikovať s rôznorodými aktérmi výkonu jeho profesie, externým prostredím a zvláda verejný prejav. Dodržiava princípy profesijnej etiky. Je sociálne angažovaný, má rozvinuté spoločensky akceptované občianske postoje, pozitívny postoj k svojej profesii, cieľovej skupine a vlastnému celoživotnému vzdelávaniu.</p>
--	--

4.3. Oblasť a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa študijného programu tretieho stupňa v súlade s príslušnou úrovňou národného kvalifikačného rámca

<p>Vedomosti Zručnosti Kompetencie</p>	<p>Absolvent študijného odboru pozná normy, princípy a metódy vedeckej práce v oblasti pedagogického výskumu. Pozná históriu a vývoj príslušného odboru v medzinárodnom komparatívnom rámci, jeho teoretické základy a metodológiu. Má rozsiahle odborné vedomosti z viacerých oblastí študijného odboru i zo súvzťažných odborov, ktoré mu slúžia ako základ pre uskutočňovanie výskumu a vývoja a vytvárania nových poznatkov v oblasti pedagogických vied. Má prehľad v najnovších vedeckých poznatkoch v príslušnej oblasti študijného odboru v medzinárodnom kontexte.</p> <p>Absolvent študijného odboru samostatne plánuje, projektuje, organizuje a vyhodnocuje pedagogický výskum. Je schopný pracovať s národnými a medzinárodnými zdrojovými databázami. Je schopný koncipovať výskumný projekt, pracovať ako člen výskumného tímu, ale aj riadiť výskum a výskumný tím. Je spôsobilý interdisciplinárne a medziodborovo spolupracovať, je schopný podieľať sa na medzinárodnej spolupráci v odbore. Aktívne sa zapája do vedeckej komunikácie v odbore, pravidelne publikuje výsledky svojho skúmania, zúčastňuje sa na rozvoji odboru. Vyznačuje sa vysokou úrovňou vedeckej a publikačnej etiky a akademického písania. Má rozvinuté prezentačné schopnosti. Aktívne sa zúčastňuje verejného diskurzu. Dokáže prinášať a formulovať inovatívne a nové výskumné problémy či témy. Na základe svojich výstupov a zistení dokáže</p>
---	---

navrhovať, overovať a implementovať nové výskumné alebo pracovné postupy. Má predpoklady na dopĺňanie a upresňovanie vedeckého jazyka odboru. Má predpoklady na tvorbu nových okruhov poznatkov v rámci odboru.

Absolvent sa vyznačuje nezávislým, kritickým a analytickým myslením, ktoré dokáže flexibilne aplikovať v podmienkach teoretického, empirického i aplikovaného výskumu. Samostatne prezentuje výsledky výskumu a vývoja pred odbornou komunitou v Slovenskej republike a v zahraničí. Je spôsobilý viesť vedeckú komunikáciu minimálne v jednom svetovom jazyku. Zohľadňuje spoločenské, vedecké a etické aspekty pri formulovaní výskumných zámerov, realizácii výskumu a interpretácii výsledkov výskumu. Je spôsobilý pozitívne ovplyvňovať verejnú mienku v prospech plnenia cieľov rozvoja odboru.